

**Master i børne- og ungdomskultur, æstetiske
læreprocesser og multimedier**

Efterår 2008

Oplevelsesrum i Fredericia

Antal enheder i fortløbende tekst: 25502

**Anne Krogsgaard Hansen, 26591
Gitte Kjærsgaard Sørensen, 15591**

Formidling og formidlingsroller

REBUS – Fælles uddannelse for folke- og skolebibliotekarere

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	Side 2
Indledning (fælles)	Side 3
Problemformulering (fælles)	Side 3
Om processen (Anne Hansen)	Side 4
Folkebibliotekets organisatoriske og fysiske rammer (Anne Hansen)	Side 5
Skolebibliotekets organisatoriske og fysiske rammer (Gitte Sørensen)	Side 11
RUM for de store skoleelever i bibliotekerne - muligheder og begrænsninger (Gitte Sørensen)	Side 14
Perspektiver for samarbejde (fælles)	Side 15
Litteraturliste	Side 17

Indledning

Udgangspunktet for vores samarbejde var et fælles ønske om at skabe gode oplevelser for børn i biblioteket. Det umiddelbare mål var, at lave et arrangement, en udstilling eller lignende. Et formidlingsprojekt

Vores konkrete situation som "sammenbragte faggrupper", der skulle lave et samarbejde var nok en central problemstilling i begyndelsen. Vi fandt dog hurtigt ud af, at vores ligheder var større end vores forskelligheder - og at det centrale i projektet ikke var os og vores roller, men børnenes kultur.

Vi valgte derfor at fokusere på børneperspektivet og lade samarbejdsaspektet udvikles i processen.

Fredericia som Danmarks bedste Børneby kom ret hurtigt i fokus. Vi kunne konstatere, at der var tale om et pædagogisk projekt, hvor børnekulturen ikke var central. Vi ville gerne medvirke til at få børn til at opleve byen som den bedste børneby, men mente ikke, at det udelukkende skulle være "de pædagogiske møder", der skulle være grundlaget. I vores optik måtte gode oplevelser i sig selv kunne skabe den livsglæde, som børnebyprojektet har som mål.

Vi erkendte, at vi faktisk ikke vidste, hvad børn synes er "god oplevelse". Men det måtte de jo vide selv. Vi etablerede derfor en blog, hvor børn kunne komme med deres bud på, hvad oplevelser er, i håb om at vi kunne lære noget af deres erfaringer. Det skulle dog vise sig at være sværere end ventet, og vi valgte derfor at koncentrere os om at undersøge de fysiske og organisatoriske rammer for mulige oplevelser i bibliotekerne.

Spørgsmålet er, om det er bibliotekaren der skal skabe rammerne for oplevelser?

Det fører os frem til følgende:

Problemformulering:

Hvad er rum(me)lige rammer for oplevelse? Findes de i bibliotekerne, og bliver de brugt? Eller kan vi, som bibliotekarer, skabe bedre rammer for kulturel udfoldelse?

Om processen

Vi har valgt at koncentrere os om "De store" skoleelever, som falder udenfor fokusgrupper som børn, familier og unge. De er færdige med at gå i SFO og endnu ikke i Ungdommens hus' målgruppe. De har et "frirum", fritid, mellem skolen og familien, hvor de er selvbestemmende og selvmotiverende med hensyn til deres aktiviteter. Deres nærområde er Fredericia Midtby, hvor vores biblioteker er placerede.

Vores udgangspunkt var: Hvilke oplevelser er det vi kan tilbyde "de store"? Hvad laver de, når de har fri? Hvornår synes de, de har haft en oplevelse? Hvad tænker DE på, når de hører ordet oplevelse? Synes de selv, de mangler udfoldelsesmuligheder? Keder de sig?

Vi var ikke interesserede i et repræsentativt svar, men derimod konkrete bud på begrebet oplevelse for at omsætte begrebet til et sanseligt udtryk og blive i stand til at give æstetiske oplevelser i bibliotekerne. Vi ønsker at skabe rum for legekulturen - også for "de store". Vi definerer her leg med Huizinga :

"Legens 1. kendetegn:

- frihed
- frivillig handling
- leg for legens egen skyld" (Herdis Tofts forelæsning)

Vi lægger dog også vægt på, at det skal handle om den "højere" form for leg - leg som kultur.

Vi afgrænser os fra læringsaspektet, fordi dette bliver tilgodeset i kommunens "pædagogiske projekt" i forbindelse med konkurrencen om at blive Danmarks Bedste Børneby.:

"Kommunen kan ikke tage hele barnets liv på sig....Vi holder os til at spørge til de pædagogiske møder" (Asterisk, s. 13)

Børnebyprojektet er baseret på Knoop teorier om livsglæde, hvor der ikke skelnes mellem leg og læring.

Knoop betragter ikke leg som kultur men kun i et udviklingsperspektiv. Som modvægt til instrumentaliseringen af legen i livsglædeprojektet har vi valgt den kulturelle synsvinkel. Det skal ikke opfattes som afstandtagen fra projektet - vi mener, der er mange gode hensigter med og muligheder i det. Men vi er ikke enige med Knoop i, at:

"Gode oplevelser..giver tryghed og basal hygge, men (er) ikke videre lærerige i sig selv" (Når børn møder kultur, s. 35)

Vi mener, at den uformelle læring, der indgår i sociale fællesskaber baseret på frivillighed - i kulturel udfoldelse - er vigtig for børnenes identitetsdannelse og med til at skabe livsglæde. Kulturen bør derfor også have gode udfoldelsesmuligheder i Danmarks Bedste Børneby.

For at kunne være med til at skabe de kulturelle udfoldelsesmuligheder vil vi undersøge, hvilke oplevelser, der kan give børnene lyst til at bruge biblioteket.

Vi prøver at skabe en dialog ved at oprette en blog. Vi forventer, at mediet er kendt og attraktivt, og at det vil vække deres lyst til at "sætte mærke".

På basis af de billeder vi fik til bloggen, formoder vi, at det er relationer til venner og familie, der betyder mest. Vi må dog tage vores medie op til fornyet overvejelse: har de brug for dette forum? Eller burde vi i stedet, også virtuelt, ud, hvor de færdes i forvejen?

På Arto finder vi flere Fredericia-klubber . I den største klub: 7000-Fredericia, er der både billeder og livlig debat. Et emne som "hvilken bydel bor du i" får 99 svar - "-skole?" får hele 139. Tilsyneladende er tilknytningsforholdet til skole og lokalområde meget vigtigt - en bekræftelse på vores antagelse om, at relationerne har stor betydning. De enkelte profiler viser også, at vennerne ofte har høj prioritet.

I en anden klub: 7000-FA finder vi en debat: "ka 7000 blie dk's bedste børneby?" (2005). Mange deltager i debatten, men de færreste er positive.

I debatten "Er Fredericia Sjøv eller Kedelig..?" (2006) giver de fleste udtryk for, at det er en fin by at bo i. Og at det, at være sammen med venner er det bedste.

De unge forventer ikke selv, at få tilbudt "oplevelser", de er generelt tilfredse med de muligheder, de har, og de kan selv tage ansvar for deres oplevelser - sammen med venner. De er aktive netværksskabere og kommunikerer på tværs af alder på Arto, og har her et forum at markere sig og "lege" i. De har altså ikke brug for et nyt virtuelt forum, som vores blog.

Vi når derfor frem til, at bibliotekernes rolle måske i højere grad er at være en pendant til det virtuelle rum på Arto. Vi skal ikke "give" eller "skabe" oplevelser, men derimod skabe de fysiske rum, hvor deres egne kulturer kan komme til udfoldelse.

Vi vælger derfor at undersøge de organisatoriske og fysiske rammer på "vores" biblioteker, for at se hvilke muligheder, vi har, for at etablere oplevelsesrum.

Folkebibliotekets fysiske og organisatoriske rammer

De fysiske rum

Fredericia Bibliotek er opdelt i en række forskellige områder rettet mod forskellige målgrupper. Et af målene er bedre værestedsfaciliteter for alle.

På Bibliotekstorvet i stueetagen findes "byens dagligstue" og et område med stole og bardisk beregnet til læsning af livsstilsmagasiner. Desuden bruges teatrets foyer til avislæsesal. Som værested er stueetagen målrettet voksne, men alle skal igennem for at komme videre på biblioteket og området fungerer også som "markedsplads".

I Fakta&viden på 1. sal findes en sofagruppe med 2 sofaer med et lille bord imellem og et langbord med 12 stole. Derudover er forskellige opholdsområder for 1-2 personer placeret

rundt omkring på etagen.

Ved faglitteratur for børn (7-12 år) står et cafébord med 2 kontorstole i børnestørrelse. Fakta & Viden er bibliotekets læringscenter med fokus på "livslang læring" - i praksis betyder dette, at her står faglitteratur for voksne og børn (dog ikke 0-6 år), og at det forventes at her er relativt roligt.

Afdelingen skal blandt andet tilbyde supplerende materialer til skoleopgaver, og fungerer også som skolebibliotek for privatskoler, der ikke har skolebiblioteker. Studerende er også en vigtig målgruppe.

Kultur & Oplevelse på 2. sal har et "Krummerum" til børnehavebørn og 2 store sofagrupper, der er placeret henholdsvis ved skønlitteratur og i "Familiebiblioteket". I familiebiblioteket findes også et tegnebord for børn.

I sofagruppen i skønlitteratur sidder ofte en ældre mand med overfrakke og poser
- i baggrunden ses romaner om "Teenageliv".

Bag sofagruppen er der opstillet en siddegruppe
fra det tidligere ungdomshjørne

På bordet er udstillet en digtsamling og en
"Virkelighedens verden"

- Sirene, Frikvarter og Vi Unge ligger i pæne stakke
på hylder ved siden af...

Musikområdet har et lyttehjørne, hvor der er mulighed for at høre de cder, der ikke kan lånes på grund af karenstid. Der er mulighed for at låne en discman ved bibliotekaren - mod aflevering af sygesikringsbevis. Klemt inde mellem reolerne står der et cafebord med 2 stole.

Alle billeder er taget i åbningstiden, hvilket i sig selv illustrerer, at bibliotekets værestedsfunktion ikke er voldsomt efterspurgt.

Da jeg besøgte biblioteket, bemærkede jeg følgende:

- småbørnsfamilierne opholdt sig i Krummerummet
- 2 teenagepiger sad i familiebiblioteket og snakkede
- i musikområdet arbejdede en studerende på sin laptop
- en skolepige læste i en bog i sofaen overfor den ældre mand i skønlitteraturområdet - og hun så ikke ud til at hygge sig

Min fortolkning af dette er, at bibliotekets nye indretning ikke apellerer til de målgrupper, der er tænkt ind i områderne, men at nogle brugere finder deres egne "rum", som passer til deres ønsker og behov. Det er brugerne, der skaber bibliotekets kultur.

De virtuelle muligheder

Biblioteket lægger vægt på at stille alle digitale medier til rådighed for brugerne. Hver afdeling har sit eget idegrundlag for at give adgang til Internet.

Der er Internetcafe og pc til avislæsning i stueetagen, i samme område som livsstilsmagasinerne. Her kan man holde øje med gadelivet, mens man sidder ved computerne. Hensigten er også at adgangen til offentlig information samt borgerservice varetages af personalet i stueetagen. Adgang til bibliotekets trådløse netværk fås ligeledes her. Bookingsystemet er grundlaget for lån af computer på alle etager. I stueetagen findes en pc til booking. Computerne i stueetagen kan max. bookes en time pr. dag.

I Fakta&Viden findes et studierum med 3 computere. De 2 af disse kan bookes men KUN til studiebrug, en er til opslag i databaser og på cdrom.

Derudover findes der en pc med internetadgang i forskellige områder:

- Historie
- Kunst, litteratur og hobby
- Rejser og mad&drikke
- Udenlandsk litteratur
- Børn

Spørg Olivia bruges som startside i børneområdet. De øvrige bruge blogs som startside. På bloggen præsenteres blandt andet de databaser, som biblioteket har licens til. Der er naturligvis også mulighed for at slå op i bibliotekets egen base og bibliotek.dk. Der er uhindret adgang til alle websteder, men det er ikke meningen at brugerne skal benytte sig af dette. Hvis de "bare" skal surfe på nettet, henvises de til stueetagen.

Kultur&Oplevelse har en Gamezone med 2 spillecomputere, der også har internetadgang, samt 2 fladskærme til konsolspil. Konsoller udleveres hos bibliotekaren mod aflevering af lånerkort; én konsol pr. kort. Der er ikke egentlig tidsbegrænsning på brugen af konsolspil, men hvis bibliotekaren synes, at nogen sidder der for længe, bliver de smidt væk. Det er mest store skoledrenge der bruger det. Men også unge, engang imellem.

Spilleperceerne kan bookes 2 timer pr. dag og må godt bruges til andet end spil - f.eks. Arto.

Bookingsystemet giver mulighed for at booke med start hver kvarter, altså ikke "lige nu" eller 6X10 minutter. Det er nødvendigt at være oprettet som låner på biblioteket, da man logger på med lånernummer og pinkode både for at booke og for at få adgang til maskinen.

De organisatoriske rammer

I 2003 barsler Byrådet med vision 2012.

For Kultur&Fritid angiver visionen "De 5 flagskibe": 1)Børn, unge, musik, 2)Idrætten (elite og bredde), 3)Historien, 4)Madsby Parken, 5)Vandet.

Biblioteket betragtes ikke som et flagskib for den lokale kulturpolitik, men får til opgave at udvikle sin egen vision - i samarbejde med skolebibliotekerne.

I sektorpolitikken for 2005-2008 skriver Kultur&Fritid at de fem flagskibe er med til at markere Fredericia som et kreativt vækstmiljø . Udvikling skal ske gennem:

- Leg, bevægelse og idræt
- Musisk, kreativ udfoldelse
- Historie, oplysning og uddannelse"

Biblioteket anses for at høre ind under "Historie, oplysning og uddannelse". De kan man dog ikke se direkte ud af sektorpolitikken, da biblioteket overhovedet ikke er nævnt her.

Vision 2012 fører til en ny organisation i biblioteket, hvor bibliotekarerne bliver opdelt i 2 teams: Viden&Info og Kultur&Oplevelse. Målet er, at den fysiske indretning efter nogle år skal ændres i overensstemmelse med organisationen og blive til 2 afdelinger.

I praksis er biblioteket fysisk opdelt i en voksenafdeling og en børneafdeling, og den almindelige forståelse i personalegruppen er, at dette først skal ændres i forbindelse med flytning til helt nyt bibliotek. Så da ledelsen i slutningen af 2006 melder ud, at nu er tiden inde til omflytning, skaber det voldsom uro blandt bibliotekarerne - især fordi det betyder nedlæggelse af en egentlig børneafdeling.

Sammenlægningen af skolebiblioteker og folkebibliotek til et samlet biblioteksvæsen, kombineret med en nedprioritering af børnebiblioteket opleves som en trussel, og mange får den opfattelse, at al biblioteksbetjening af børn fremover skal varetages af skolebibliotekerne.

Som følge af modstanden i bibliotekargruppen bliver omflytningen udsat til juli-august 2008.

Efter lederseminar d. 27.10.08. fremlægges Virksomhedsplanen 2009-2010. Indsatsområderne er:

1. Flere brugere
2. Skabe bedre integration mellem det fysiske og det virtuelle bibliotek
3. Et attraktivt biblioteksrum
4. Være medudvikler af Danmarks bedste børneby

Der gives udtryk for ønsker om at implementere REBUS-projekter under punkt 3. og 4.

Skolebibliotekets fysiske og organisatoriske rammer

Købmagergades Skole er midtbyens eneste kommunale skole. Det er en gammel skole fra år 1900. Den består af flere plan og flere bygninger. Der er 396 elever fordelt på 4 linjer: Almen-, International-, modtage- og specialklasselinjen. Skolebibliotekets intention er at rumme samtlige disse linjer med deres vidt forskellige elevgrupper. Skolebiblioteket er placeret i den bygning, der er længst væk fra lærerværelset og skolens kontor, så vi skal somme tider gøre os ekstra anstrengelser, for at være synlige. Der er 70 lærere/ pædagoger ansat. Skolebiblioteket er åbent mandag til fredag kl. 8.00.-14.00, der er bemanning på i 26 af de 30 lektioner, og der er åbent i frikvartererne. Skolebiblioteksteamet består af 2 skolebibliotekarer og 2 it-vejledere

De fysiske rum

Skolebibliotekets indretning: Et ungdomshjørne placeret lidt væk fra det øvrige bibliotek. Her er 2 sofaer (fra Ikea) med sofaborde, 4 stationære computere og en reol langs den ene væg med ungdomslitteratur, herunder det vi kalder "Let læst for unge", som er letlæsningsbøger henvendt til unge læsere. I selve biblioteket har vi delt rummet op i zoner: Et billedbogshjørne med krybber, kister med bøger, skamler med hynder, et hjørne med flere skamler tænkt til mellemgruppen omgivet af krybber med tegneserier. Vi har ikke regelsat brugen af disse zoner, så ingen bliver smidt væk, hvis de bruger dem, medmindre de er til gene for de elever, området var tiltænkt. Herudover har vi lidt væk fra bøgerne 6 stationære computere stående. Det har været vores intention at skabe kroge med huleagtig stemning nogle steder, og det har også haft til formål at skabe forhindringer på vejen gennem biblioteket, så man ikke undgår at være opmærksom på opstillinger og udstillinger i vitrineskabe og på hylder. Vi gør meget ud af, at det er elever, der står for disse udstillinger med deres egne værker.

De ældste elever bruger ikke ungdomshjørnet, med mindre de skal arbejde ved computerne i timerne. De opholder sig ikke i området frivilligt. Derimod søger de ofte hen i billedbogshjørnet, når de skal læse, snakke, vise hinanden det nyeste på mobiltelefonen el.

De virtuelle muligheder

De 4 stationære computere i ungdomshjørnet skal være tilgængelige for her- og nu-opgaver i timerne, så der altid er en ledig computer, hvis man får brug for det. I frikvartererne kan elever fra 7.-9. Klasse udskrive opgaver fra disse computere, når de har fået lov af deres lærer eller skolebibliotekar. Derudover er der i selve biblioteket 6 computere, der må bruges til spil i frikvartererne. De ældste elever må benytte disse computere på lige fod med alle andre. I timerne er de til undervisningsbrug. Udover de nævnte stationære maskiner har vi yderligere 12 stationære maskiner placeret i et undervisningslokale med tilknytning til biblioteket og herudover har vi 70 bærbare computere fordelt dels på biblioteket dels ude på skolen, De sidst nævnte er udelukkende til undervisningsbrug.

Reglerne for brug af computerne i ungdomshjørnet gør, at det er vanskelig for ikke at sige umuligt at bruge computerne til færden i den virtuelle verden. At gennemføre ændringer i brugen af computerne vanskeliggøres af, at det kræver forandringsvilje af hele biblioteksteamet, ledelsen og kollegerne. Et eksempel på hvor vanskeligt det er, er Arto. For nogle år siden var der meget diskussion om, hvorvidt Arto var skadeligt for de unge mennesker, der var risikoen for at blive konfronteret med pædofili og mobning gennem Arto. Derfor besluttede it-afdelingen i samarbejde med skolerne, at man ville blokere for Arto på kommuneskolerne, ved at lukke IP-adressen. Vi var meget strikse, når det lykkedes for eleverne at komme ind på noget, der lignede, og det var med forbud og skæld ud. Dette er kun få år siden, og det sidder dybt i os som lærere, skolebibliotekarer og it-vejledere, at vi skal beskytte eleverne fra alverdens ondskab ude på nettet. Det kan vi bare ikke, og der er ikke noget der tyder på, at vi er bedre til det, end eleverne selv. Desuden kan det teknisk ikke lade sig gøre at spærre for f.eks. Arto gennem længere tid. Vi har stiltiende affundet os med, at udviklingen kan man ikke standse.

Konsekvensen af vores regler er at de ældste elever ikke bruger computerne til andet end skolearbejde, med mindre de kan snyde sig til det. Derfor er deres fornemmelse, at skolebiblioteket ikke er noget for dem.

De organisatoriske rammer

Skolebiblioteket på Købmagergades Skole har ikke været inddraget i ledelsens implementering af indsatsområderne.

Indsatsområder på Købmagergades Skole gældende for 2008:

- Fortsat arbejde med alsidig pædagogik og rummelighed.
- Fortsat indsats vedr. pædagogisk leg, idræt og sundhed.
- Fortsat arbejde med internationalisering.

Undervisningsministeriets aktuelle hjemmeside om skolebiblioteket beskriver skolebiblioteket som et være- og lærested. Vi har i det fysiske rum indtænkt væresteder, men det viser sig at det næsten kun henvender sig til skolens indskoling og mellemtrin, de ældste elever har vi ikke ramt. Vores regler angående

brug af computere befordrer ikke brug af dem. De må nærmest ses som en forhindring.

At leve op til vore egne forventninger om at skabe fysiske og virtuelle rum, kræver en holdningsændring først og fremmest i skolebiblioteksteamet, hvor vi skal diskutere hvem vi egentlig holder bibliotek for, en åbning af brugen af både de fysiske og virtuelle rum og en grænseoverskridende diskussion om at bruge computerne til anden end lektier og lærerstyret undervisning.

RUM for de store skoleelever i bibliotekerne - muligheder og begrænsninger

De fysiske rum

Spontane udslag af de store børns legekultur i bibliotekerne opfattes ofte som uro og frækhed og medfører sanktioner i form af "hyssen" eller direkte bortvisning. Forskellige kulturer blandt personalet i begge institutioner gør det svært at ændre denne indstilling. Vores egne vaner og behov for arbejdsro befordrer heller ikke større åbenhed for børnenes kulturelle udfoldelser.

Som konsekvens af dette og de begrænsede muligheder i selve de fysiske rum, mener vi ikke, det er muligt at skabe et stationært sted med plads til fri udfoldelse for dem. I stedet forestiller vi os, at der kan skabes uformelle rum/rammer baseret på aktuelle behov for mødesteder, for eksempel for grupper af netvenner.

De virtuelle muligheder

Den netværksdannelse, vi ser udfoldet på nettet, har ikke optimale betingelser i bibliotekerne. Folkebibliotekets bookingsystem og skolebibliotekets regler betyder begrænsninger af fri udfoldelse i de virtuelle rum, hvor en stor del af børnene "leger".

De børn, der har adgang til nettet hjemmefra, vil derfor ikke bruge bibliotekernes computere til den sociale aktivitet, som netop har høj prioritet i Folkebiblioteket, hvor der er lavet gamezone, som primært er tænkt som rum for "unge".

Da vi netop ønsker at skabe fysiske rammer til videreudvikling af de virtuelle netværk, er det nødvendigt at ophæve (eller omgå) de begrænsninger, der er i dag.

De organisatoriske rammer

Læring er omdrejningspunktet for begge bibliotekers lokalpolitiske bevågenhed. Det kan betyde, at kulturelle tiltag i bibliotekerne ikke vil få opbakning.

I skolepolitikken åbner livsglædeprojektet for nogle muligheder for leg som læringsredskab. I Købmagergades skoles virksomhedsplan for 2007 nævnes "Fortsat indsats vedr. pædagogisk leg" som et indsatsområde. Selvom vi ikke mener, at leg (kun) skal være et pædagogisk redskab, ser vi ingen problemer i at bruge læringsaspektet som argument for at give legekulturen et rum i skolebiblioteket.

Kulturpolitikken prioriterer leg og kreativ udfoldelse, men ikke som en del af folkebibliotekets virksomhed. Biblioteket kan dog defineres som en del af "Byrummet", og derigennem argumentere for at skabe rum til legekultur. I bibliotekets virksomhedsplan for 2009-10 er et af målene "Et attraktivt biblioteksrum". Implementering af REBUS-projekterne nævnes som et af midlerne til at opnå dette.

Fremtidens biblioteksbetjening af børn påpeger et legitimeringsbehov for det fysiske (folke)bibliotek. Som et bud på dette peger udvalget på "nye aktiviteter i biblioteket" der "tager udgangspunkt i, hvad børnene har brug for at opleve". Vi ser det som en væsentlig opgave for os, som bibliotekarer, at prøve at spore os ind på hvad børnene har brug for at opleve gennem en uformel dialog kombineret med løbende observation og fortolkning af de eksisterende kulturudtryk.

Udvalget anbefaler også et samarbejde mellem skoler og biblioteker for at sikre børnene det bedste bibliotekstilbud. Vores samarbejde om denne opgave har givet os mange nye forståelser for både egne og "den andens" styrker og svagheder.

Perspektiver for samarbejde

Som konsekvens af Carsten Jessens påpegning af, at det er vigtigt at skelne mellem leg og læring, har vi valgt at se bort fra de pædagogiske og sociale forhold i bibliotekerne og fokusere ensidigt på leg som kultur, og de muligheder der er for kulturel udfoldelse for de store skoleelever.

Leg har stor betydning for læring og social udvikling, og omvendt, men det er ikke udviklingsperspektivet, vi har brugt. Da det traditionelt er det perspektiv bibliotekerne (og vi) har, ikke mindst i forhold til store børn, bliver det svært ikke at inddrage det.

Bibliotekerne skal også fortsat understøtte læring og læsning. Der skal også være plads til at "være", for dem der ikke indgår i sociale fællesskaber. Men vi ser udelukkende på rammerne for at skabe rum for møder og kulturel udfoldelse. Med andre ord det, der nødvendigvis betyder "støj" i vores ordentlige og rolige omgivelser.

Det er ikke vores opgave at skabe sociale netværk. Som gamle autoritetspersoner vil vi ikke kunne indgå i et jævnbyrdigt fællesskab med børnene. Men måske kan vi facilitere nogle møder for eksisterende netværk. For eksempel rum til fysisk samvær for virtuelle venner.

Flere af nutidens børn og unge har multimodale kompetencer og de hjælper gerne hinanden med at udvikle kompetencerne i de virtuelle netværk. Med optimale virtuelle muligheder i bibliotekerne skabes der grundlag for erfaringsudveksling og fællesskaber IRL, og for inddragelse af dem, der ikke har mulighederne hjemme.

"Børn skaber deres kulturelle identitet i spændingsfeltet mellem det fælles og det forskellige; og det er måske vigtigere end nogensinde for børn, at de har kulturelle udfoldelsesrum, både virtuelt og fysisk, hvor de kan eksperimentere

med disse identitetsprocesser, og hvor de kan få støtte til at afklare, hvad disse identitetsprocesser betyder." (Fremtidens biblioteksbetjening , s.28-29)

Der bør altså også være mulighed for at få hjælp af bibliotekspersonalet, når der ikke er kompetente børn tilstede. Det betyder at eksisterende fordomme om "pjat" på nettet må aflives, og at personalet må forpligte sig til at opnå de nødvendige kompetencer.

"En afgørende ressource i vidensamfundet er befolkningens evner til at skabe, tolke og udveksle alle former for indhold i fysiske og digitale medier" (ibid s. 15)

Vi kan ikke komme udenom en vis nyttetænkning. Et mål for os er også, at bibliotekernes tilbud bliver udnyttet mere og at vi får nye brugere. Brugerdrevet innovation gennem inddragelse af sociale grupper med konkrete behov kan udvikle nye og anderledes oplevelser, som kan være til inspiration for andre brugere og for os selv. Men vi lægger vægt på, at inddragelsen skal være uformel, baseret på frivillighed, dialog og reelle ønsker om at deltage.

Selvom skolebiblioteket er "skole" er det også et relativt trygt sted for mange elever. Vi tror derfor, at det kan bruges som første "mødested", i form af en efter-skoletid-cafe, hvor der blandt andet er mulighed for at bruge computere, men hvor vi også er parate til at være lydhøre overfor andre behov. Måske TV eller en film? Der skal naturligvis også være musik. Duften af chokolade, popcorn eller lignende skal lokke eleverne til at komme, og der skal være noget at spise og drikke. Og det behøver ikke være sundt.

Litteraturliste:

Eva Gulløv og Susanne Højlund (2003): Feltarbejde blandt børn. Gyldendal, 2003. ISBN 87-02-01486-6

Fredericia Bibliotek 1900-2000/ Anna Bruntt; Ulla Mather; Helle Wiese

Fremtidens biblioteksbetjening af børn /Biblioteksstyrelsen, 2008. ISBN 978-87-92-057-10-8

Leif Emerek, Casper Hvenegaard Rasmussen og Dorte Skot-Hansen (red.) (2006):
Folkebiblioteket som forvandringsrum – Perspektiver på folkebiblioteket i kultur- og medielandskabet. Danmarks Biblioteksforenings Forlag.
ISBN 87-90849-27-2

heri: s. 41-70 Bibliotekets brugere - fra klienter til forandringsagenter

Når børn møder kultur/ Børnekulturens Netværk, 2008. ISBN 87-8788245-0

Web:

Asterisk nr. 36, 2007. Heri: Nissen, Jesper: Glade børn lærer bedst.

http://www.dpu.dk/everest/Publications//udgivelser/asterisk/asterisk%20nr%2036%20september%202007/20070829122410/currentversion/asterisk_36_s10-13.pdf

Fredericia kommunes hjemmeside www.fredericiakommune.dk

Herunder:

Købmagergades skole:

<http://www.fredericiakommune.dk/KoebmagergadesSkole/topmenu/forside/>

Sektorpolitik for Kultur&Fritid:

http://www.fredericiakommune.dk/NR/rdonlyres/2CC53EA9-EF1A-441D-B3B9-79DD8B2C0AD1/0/KulturogFritidspolitik_web.pdf

Vision 2012 :

<http://www.fredericiakommune.dk/NR/rdonlyres/7FF6DBD6-FDE5-4A10-B7F1-76C0786ABD5F/0/VISION2012.pdf>

Undervisningsministeriets hjemmeside om Skolebiblioteker:

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/Folkeskolen/Skolebiblioteker.aspx>

Forelæsninger:

Herdis Toft: Kulturbegreb(er) - Børnekultur – legekultur – spilkultur - læringskultur
Fredericia, REBUS d. 2. oktober

